

Formulář hodnocení bakalářské práce

Název práce: Komparace psychologie náboženství S. Freuda a C.G. Junga

Autor práce: Daniel Sedláček

Posuzuje: Mgr. František Novotný, Ph.D.

(Označte tučně)

Vedoucí	Oponent
---------	---------

1. Formální a jazyková stránka: Celkem 45 b

I. Formální práce se zdroji¹: Celkem 15 b

a) Kvalita odkazování: Formální správnost a konzistence poznámkového aparátu, správnost a vhodnost umístění odkazů v hlavním textu.

Max bodů: 10	Přiděleno bodů: 5
--------------	-------------------

b) Formální správnost seznamu pramenů a literatury, jeho konzistence s literaturou v práci citovanou (nic nechybí ani nepřebývá).

Max bodů: 5	Přiděleno bodů: 3
-------------	-------------------

Slovní zdůvodnění

Seznam použité literatury krátký (19 položek, z nichž některé jsou vysloveně přehledové publikace, viz též níže).

Poznámkový aparát je v první části práce řídký. Problémem jsou zde zejména dlouhé pasáže nesoucí konkrétní informace a zároveň neopatřené žádnou citací. Například hned v úvodu, kdy vlastní text práce začíná na straně 10, ale první poznámka pod čarou se objevuje až na straně 12. Text na stranách 10 a 11 se kromě absence citací vyznačují značně schematickým, encyklopedickým stylem, který zavdává podezření, nebyl-li snad využit necitovaný internetový zdroj nebo nástroje umělé inteligence.

Naopak v druhé polovině práce je poznámkový aparát v pořádku a více odkazuje na konkrétní pasáže přímo z Freudových a Jungových děl, což práci pomáhá. Celkový počet poznámek pod čarou (112) je zcela adekvátní a bez problémů odpovídá takto dlouhému akademickému textu. Problémem je jen jejich disproporční rozložení.

¹ Je-li hodnocení této sekce 0 bodů (typicky, když práce vykazuje zřejmé rysy plagiátorství), hodnotí se celá práce jako nevyhovující).

II. Jazyková a kompoziční stránka práce: Celkem 20 b

a) Dodržení náležitostí akademického jazyka; stylistická stránka práce; vhodnost a výstižnost používaných formulací: 10 b

Max. bodů: 10	Přiděleno bodů: 8
---------------	-------------------

b) Kompoziční stránka: Soudržnost, plynulost a sledovatelnost textu na úrovni vět, odstavců i větších celků².

Max. bodů: 10	Přiděleno bodů: 8
---------------	-------------------

Slovní zdůvodnění

Stránce je po jazykové stránce na solidní úrovni. Nepříliš podařené je anglické shrnutí, v němž se objevují netypické formulace jako „bachelor work“ (standardně „bachelor thesis“). Kompozice práce je přehledná a logická, což souvisí s přehledovým až referátovým uchopením tématu (viz níže), samostatně se ale rozhodně jedná o klad práce.

III. Formální úprava: Celkem 10 b

a) Větná skladba a gramatika (vč. Diakritiky a interpunkce).

Max. bodů: 5	Přiděleno bodů: 4
--------------	-------------------

b) Úprava (členění textu na odstavce, konzistence jednotlivých úrovní nadpisů, zarovnání textu, kvalita a přehlednost tabulek, grafů a dalších příloh, vyskytují-li se): 5 b

Max bodů: 5	Přiděleno bodů: 4
-------------	-------------------

Slovní zdůvodnění

Občas se objevuje drobný problém typu přebývající nebo chybějící čárka v diakritice nebo interpunkci, jedná se ale o drobnosti. Stejně tak se tu a tam objeví stylistická neobratnost, jako použití spojení „typicky např.“ na str. 29. Obvykle v takových větách používáme buď „typicky“, nebo „např.“, protože obě slova mají při tomto použití blízký až synonymní význam. Celkový sloh může na někoho působit mírně toporně, je ale gramaticky i stylisticky korektní. Volba slov a výrazových prostředků odpovídá akademickému textu.

2. Odborná obsahová stránka: Celkem 55 b

² Toto hodnocení se může promítnout i do dalších hodnotících kritérií, zejména 2.1.b (Obsahová konzistence práce).

I. Obsahová kvalita použitých zdrojů: Celkem 15 b

a) Relevance a úplnost zdrojů³.

Max. bodů: 10	Přiděleno bodů: 4
---------------	-------------------

b) Přesnost doslovných citací a výstižnost parafrází.

Max. bodů: 5	Přiděleno bodů: 3
--------------	-------------------

Slovní zdůvodnění

Jak bylo uvedeno výše, práce nevyužívá mnoho zdrojů. V seznamu literatury se jich nachází 19, z nich některé jsou vysloveně přehledové až encyklopedické publikace (Drapella, Říčan, Plháková); u studie „Vztah české veřejnosti k náboženským skupinám žijícím v ČR“ od M. Tučka není příliš zřejmé, jak se její použití v textu vztahuje k tématu práce. Zejména první polovina práce výrazně vychází z přehledové a encyklopedické literatury. To se lepší ve druhé polovině, v níž autor více pracuje přímo s díly S. Freuda a C.G. Junga, což se na pozitivně odráží na odborné úrovni příslušných kapitol.

Konkrétní výtku mám k pasáži na straně 29, kde se vyskytuje tvrzení:

„Podle Freuda jsou jak neurotické obřady, tak náboženské rituály ovlivněny nevědomými motivy a představami. ‚Zatímco drobnosti náboženských obřadů jsou plně významu a mají symbolický smysl, ty u neurotiků působí hloupě a nesmyslně.‘ Právě tato analogie dovedla Freuda k závěru, že náboženství je neurotickým onemocněním.“

Troufám si tvrdit, že citace zde není vhodně zvolena, protože konkrétní citovanou větou Freud upozorňuje na rozdíl, jakkoliv podle něj podružný a spíše zdánlivý, mezi chováním neurotika a průběhem náboženských rituálů. Citovaná věta tedy neilustruje Freudovo stanovisko, které autor (jinak správně) tlumočí.

II. Naplnění zadání a cílů práce: Celkem 20 b

a) Naplnění zadání práce (sledování vytyčeného tématu, správné rozložení tématu do konkrétních výzkumných cílů a otázek).

Max. bodů: 10	Přiděleno bodů: 7
---------------	-------------------

b) Obsahová konzistence práce (Logická vazba mezi úvodem a závěrem, obsahová vazba mezi kapitolami a dílčími kroky argumentace, validita argumentačních postupů).

Max. bodů: 10	Přiděleno bodů: 7
---------------	-------------------

³ Toto hodnocení se může promítnout i do dalších hodnotících kritérií, zejména 2.II.a (Odborná orientace v tématu).

Slovní zdůvodnění

Téma práce je dost široké, a vzhledem k rozsahu bakalářské práce nutně vede k tomu, že se ve výsledku jedná spíše o přehledové srovnání přístupů obou klasiků psychoanalýzy. Jako obecný přehled, v zásadě dlouhý referát, funguje práce dobře umím si představit, že zcela laický čtenář by se z ní v kostce dozvěděl, jak se lišily Freudovy a Jungovy pohledy na náboženství. Zároveň však práce poněkud zůstává právě ve formátu dlouhého referátu troufnu si říci středoškolského stříhu. To se promítá i do argumentačního postupu, který je dobře sledovatelný (což je kladem práce), zároveň ale na vysokoškolskou úroveň často povrchní.

II. Výzkumná úroveň práce: Celkem 20 b

a) Odborná orientace v tématu (Prokázaná hloubka znalostí a přehledu ve zkoumaném tématu po stránce faktografie i chápání souvislostí).

Max. bodů: 15

Přiděleno bodů: 8

b) Formulace vlastních závěrů (schopnost předložit relevantní závěry nad rámec kompilace tvrzení převzatých z literatury⁴).

Max. bodů: 5

Přiděleno bodů: 0

Slovní zdůvodnění

Z práce je zřejmé, že autor si přečetl některé z klasických prací S. Freuda a C.G. Junga týkajících se náboženství, a porozuměl jejich základním pointám a také vzájemným odlišnostem. Je však otázkou, stačí-li jen toto na bakalářskou práci. Z práce se v rozvinuté a příklady ilustrované formě dozvídáme to, co bychom se dozvěděli z řady encyklopedií nebo přehledů dějin psychologie, které se k rozkolu mezi S. Freudem a C.G. Jungem vyjadřují. Je samozřejmé, že od bakalářské práce se neočekávají originální závěry posouvající odborné bádání. Přeci jen by se ale měly objevit závěry méně obecné a povrchné, byť by byly převzaty a zkompileovány z relevantních odborných studií.

⁴ Nevyžadují se nutně originální závěry, které ještě nikdo nepředložil. Předmětem hodnocení je schopnost samostatné analýzy a syntézy načerpaných znalostí.

Zvláštní kategorie, za níž lze získat doplňující body nad rámec základní škály:

Přínos a perspektivnost práce: max. 10 b

Práce formuluje originální vědecké závěry, které se od bakalářské práce běžně neočekávají, a které jsou využitelné v dalším bádání.

Max. bodů: 10	Přiděleno bodů: 0
---------------	-------------------

Slovní zdůvodnění

-

Otázky k obhajobě:

- 1) Nachází autor nějaké souvislosti nebo podobnosti mezi přístupy k mýtu u C.G. Junga a M. Eliadeho, případně jaké?
- 2) Ví autor o nějakých moderních religionistických přístupech ke studiu rituálu, které by se částečně blížily Freudovu pohledu na náboženský rituál jako neurotické chování, případně soudí autor, že nějaké, třeba částečné, paralely mezi náboženským rituálním jednáním a chováním neurotiků, potažmo lidí s obsedantně-kompulzivní poruchou, mohou mít v dnešní religionistice místo?

Bodová škála:

Výslednou navrženou známku zvýrazněte tučně.

A 100–95

B 94–82

C 81–67

D 66–56

E 55–50

F 49-0

Datum 31.7. 2024

Podpis hodnotitele